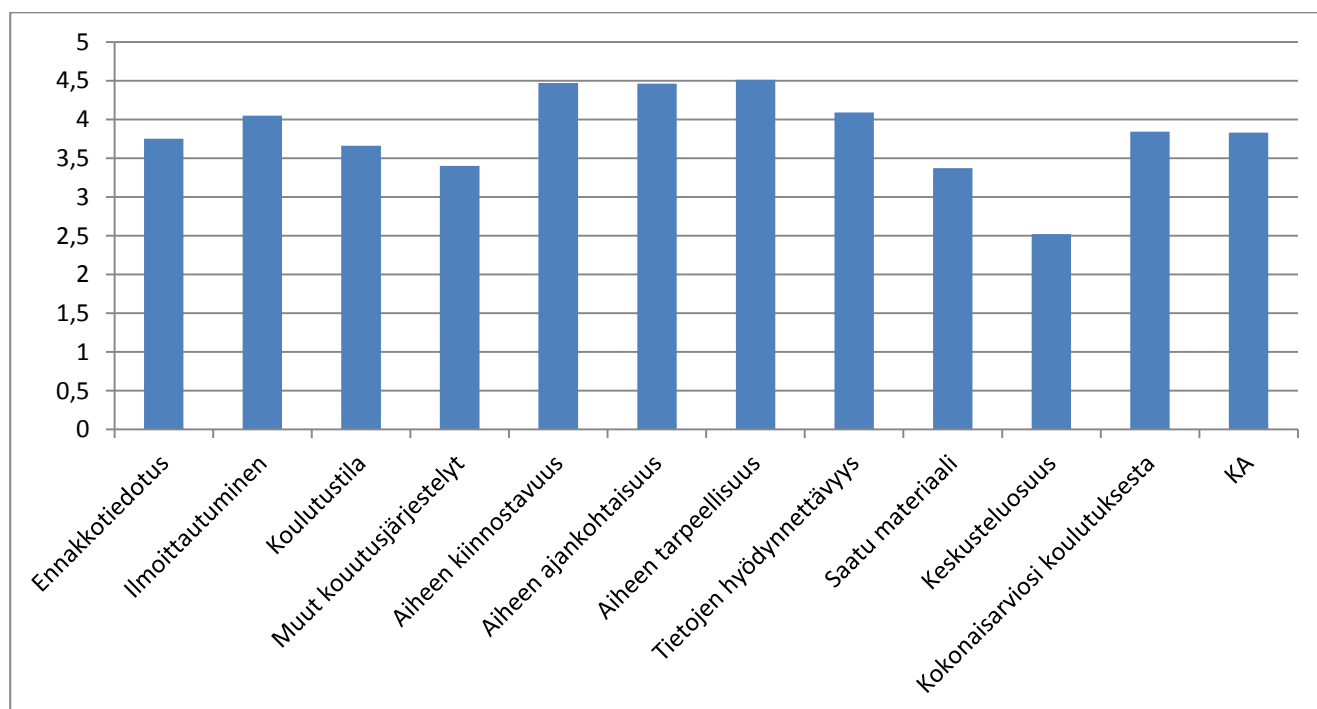

ARVIOINTI RIIPPUVUUSKOULUTUSSARJASTA / HELMIKUU 2014

Koulutukseen osallistuneiden määrä (10.3.2014 tilanne) oli 579 osallistujaa, joista webropolin joko suoraan tai paperipalautelomakkeesta siirrettynä palautetta antoi 191 osallistujaa. Muut vastaajat -kohtaan vastanneet kertoivat olevansa mm. kehittäjäasiakkaita, järjestötoimijoita, muita kuin kuntien sote-sektorin toimijoita (sivistystoimi), TE-toimiston työntekijöitä, varuskunnan työntekijöitä jne. Palaute on arvioitu kaikkiin kolmeen eri koulutuskertaan osallistuneiden palautteista, koska webropolista ei saatu suoraa tilastoa koulutuskerroittain. Sosiaalisektorin osallistujilta palautteita on saatu suhteessa hieman vähemmän kuin terveydenhuollon työntekijöiden tai muiden osallistujien osalta.

	sosiaalisectori	terveydenhuolto	muu	YHT.
Koulutukseen osallistuneet	34 % n=201	36 % n=211	30 % n=181	n= 579
Palautteen antaneet	28 % n=53	38 % n=73	34 % n=65	n=191

MIELIPIIDE KOULUTUKSESTA

Palautetta pyydettiin viisiportaisella asteikolla, joka on muutettu keskiarvoiksi (erittäin huono = 0, erittäin hyvä=5). Koulutuksen sisältöjen osalta (kiinnostavuus, ajankohtaisuus, tarpeellisuus, hyödynnettävyys) koulutus arvioitiin keskiarvoltaan yli 4 arvoiseksi, joka tarkoittaa, että pääosa vastaajista oli sitä mieltä, että koulutus oli vähintään hyvä.

Keskusteluosio arvioitiin heikommaksi kuin muut osiot, koska osallistujat olivat toivoneet voivansa keskustella luennoitsijan kanssa. Vaikka keskustelun tekninen toteuttaminen 20 eri video-osapuolen kanssa todettiin mahdottomaksi organisoida, jäätiin sitä kuitenkin kaipaamaan. Osallistujille annettiin mahdollisuus välittää kysymyksiä luennoitsijalle, joihin hän olisi palannut seuraavan luennon alussa tai kirjallisesti, mutta niitä tuli ensimmäisen luennon jälkeen yhdestä kunnasta, myöhemmistä ei ollenkaan.

Keskusteluosio oli tarkoitettu toteutettavaksi kullakin paikkakunnalla ennalta annettujen kysymysten pohjalta ja näin tavoiteltiin eri sektoreilta olevien osallistujien yhteistä pohdintaa koulutusaiheesta sekä oman kunnan tilanteesta sekä mahdollisista yhteistyötarpeista. Kunnittaisia keskusteluja pidettiin vaihtelevasti. Koulutukset olivat myöhään iltapäivällä, jolloin osallistujilla oli jo kiire kotiin työpäivän jälkeen ja se heikensi kiinnostusta yhteiseen pohdintaan.

Avoimeen kysymykseen, jossa pyydettiin vapaasti kommentoimaan järjestelyjä, toteutusta, sisältöjä sekä aiheen käytettävyyttä omassa työssä, tuli todella paljon vastauksia. Koulutuksen ajankohtaa pidettiin osassa palautteista huonona (tiistaisin kello 15–16.30), samoin toivottiin, että luentotiivistelmät olisivat olleet ajoissa saatavissa ja lisäksi osaan luentotiloista diat olivat näkyneet heikosti. Keskimmäisen luennon tietotekniikkaongelmiin viitattiin useissa vastauksissa. Tällöin LPKS:n serveri kaatui ja meni noin 20 minuuttia ennen kuin varaserveri saatiin käyttöön ja luennoitsija kykeni kirjautumaan jälleen videoneuvottelusiltaan. Luennoitsija sai runsaasti myönteistä palautetta toisaalta luennointityylistään, jota pidettiin selkeänä ja johdonmukaisena, kuten myös sisällöstä, jota kiitettiin kiinnostavana ja tarpeellisena.

Luento järjestettiin hyvin nopealla aikataululla ja jo järjestämisvaiheessa tiedettiin, että kellonaika ei sovi kaikille osallistujille. Samoin luennoitsija joutui valmistautumaan luentojen pitoon nopeasti, joka sai aikaan sen, että diat tulivat jakoon ensimmäisen luennon osalta jälkeenpäin ja kahden seuraavan luennon osalta samana tai edellisenä päivänä, kun luento pidettiin. Luennot kuitenkin uusitaan nauhoitettuna eri kunnissa, jolloin ne voidaan suunnitella pidettäväksi sopivampina aikoina ja kohdistaa vahvasti tarpeen mukaan eri toimijoille.

KOULUTUKSEN TEKNINEN TOTEUTUMINEN JA KUSTANNUKSET

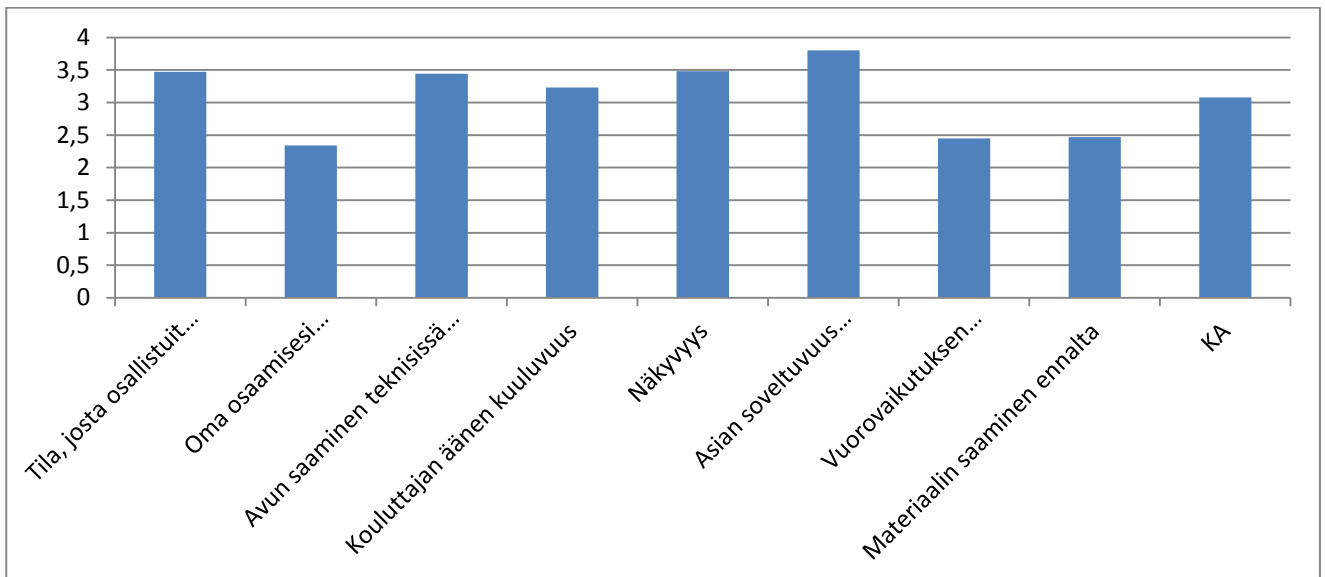
Koska koulutus järjestettiin Arctic Connect -videoneuvottelujärjestelmällä siten, että luennoitsija oli yksin yhdessä etäpisteessä ja 19 muusta pisteestä osallistui Lapin 18 eri kunnasta niihin koottu osallistujajoukko. Kunnittaisten osallistujien määrä vaihteli 1- 34 välillä ja olosuhteet kunnissa vaihtelivat suuresti.

Kaikille kunnille tarjottiin mahdollisuutta testata kuva- ja ääniyhteyksiä ennen ensimmäistä koulutuskertaa, mutta vain kuusi kuntaa käytti testaamismahdollisuutta hyväkseen. Palautteen perusteella laajempi testaaminen olisi tarpeen ja myös kunnissa olisi hyvä, jos useampi toimija osaisi käyttää videoneuvottelulaitteita ja myös reagoida mm. kuuluvuuongelmiin.

Teknisiä ongelmia pyrittiin välttämään sillä, että kuntien vastuutoimijoille toimitettiin erillinen tiedote koulutuksen teknisistä järjestelyistä, joissa oli testauspäivien sekä AC- Helpdeskin yhteystietojen lisäksi myös mm. pyyntö huolehtia siitä, että mikrofonit ovat suljettuja etäpisteissä luentojen aikana. Tämä siksi, koska tällöin äänilähteen siirtyminen johonkin muuhun pisteeseen, kuin luennoitsijalle, voidaan estää eikä myöskään ns. kiertämistä tapahtuisi. Ensimmäisen luennon alussa oli vielä joitakin mikrofoneja kunnissa auki, mutta myöhemmin ne osattiin huolehtia kiitettävästi kiinni. Suurin osa muista ääniongelmista oli eri kunnissa olevista laitteistoista johtuvia, koska suurimpaan osaan kunnista äänet kuuluivat hyvin.

Sanallisissa palautteissa oli runsaasti kommentteja heikosta äänentoistosta ja ongelmista erityisesti keskimmaisella luentokerralla. Kielteisiä kommentteja oli runsaasti verrattuna kohtalaisen hyvään numeraaliseen palautteeseen. Kunnissa luennoitsijan ääni oli kuulunut hiljaisesti, särissyt ja katkeillut ja myös luentoja etäpäässä kuunnelleiden keskinäinen keskustelu oli häirinyt osan kuulemista. Samoin diat olivat näkyneet osassa kuntia pienemmällä ruudulla.

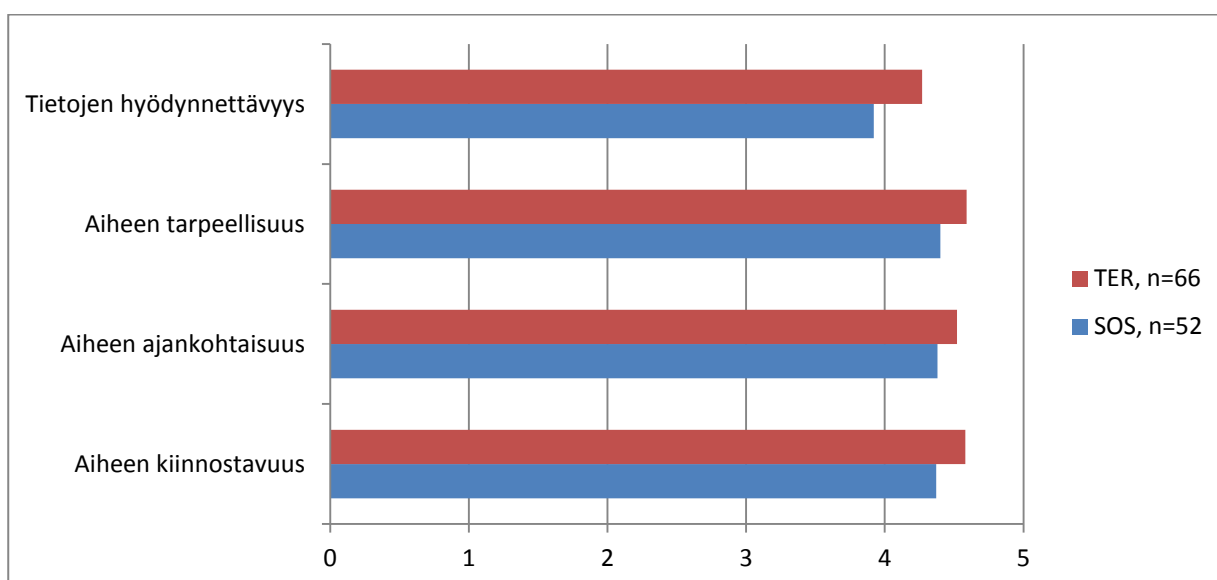
Osassa kuntia oli myös ongelmia oman ATK-tuen kanssa tai muutoin järjestelyissä: tilat olivat koulutuksen alussa lukittuina tai ATK-tuki ei ollut paikalla ottamassa yhteyttä neuvottelusiltaan. Nämä osoittavat sen, että videoluennoissa on todella tärkeä sitouttaa joku toimija kunnasta vastaamaan tilojen varaamisesta sekä ATK-tuen rekytoinnista paikalle.

Koulutuksen katsottiin kuitenkin hyvin sopivan järjestettäväksi videoneuvottelutekniikalla ja lähes 600 ammattilaisen koulutus olisi tullut merkittäväksi kalliimmaksi jollakin muulla tavalla toteutettuna. Koulutuksen hinnaksi muodostui noin 9 € /osallistuja/ koulutuskerta, kun kustannuksiin lasketaan luennoitsijan palkkio sekä videosiltayhteyksistä aiheutuvat kustannukset.

VERTAILU SOSIAALI- JA TERVEYSSEKTORI VASTAAJIEN VÄLILLÄ

Kun verrattiin sosiaali- ja terveyspuolen vastaajia keskenään koulutuksen sisällön osalta, saatiin esille pieni tyytyväisysero terveydenhuollon vastaajien hyväksi. Suurin eroavuus oli arvio siitä, miten saadut tiedot ovat hyödynnettävissä, mutta siitä huolimatta myös sosiaalipuolen toimijat arvioivat hyödynnettävyyden todella korkealle.

VASTAAJIEN TOIVEITA JATKOKOULUTUKSISTA

Viimeisessä avovastauksessa pyydettiin kolutustoiveita päihde- ja mielenterveyspalvelujen alalta. Eniten toivottiin erilaista menetelmäkoulutusta ja uusia innovaatioita päihdepalveluihin tarjoavaa koulutusta (puheeksiotto, motivoiva haastattelu, luovat menetelmät, käypähoito, hoitton sitouttaminen, perheen huomiointi, lastensuojelu ja vanhempien päihdeongelmat), myös eri ikäryhmin liittyvää täsmäkoulutusta toivottiin (vanhukset, nuoret) sekä myös huumeasioista erillistä koulutusta. Toivottiin myös tietoa nyt tarjolla olevista hoitopaikoista.

LOPUKSI

Koulutuksen suunnitteluvaiheessa pidettiin tärkeänä, että tämä perustietokoulutuskokonaisuus suunnataan myös muille, kuin varsinaisella päihdesektorilla työskenteleville: esim. kuntien sosiaaliohjaajille, terveyskeskusten vastaanottojen ja kotipalvelun sekä vuodeosastojen henkilökunnalle. Tavoitteena oli, että yleinen ymmärrys riippuvuusongelmista kärsiviä kohtaan lisääntyisi ja alkoholista ja muista riippuvuutta aiheuttavista ongelmista uskallettaisiin puhua luontevasti sosiaali- ja terveyspalvelujen yhteydessä. Samalla asiakkaat saisivat ajantasaista ja neutraalia tietoa sekä heidän tarvitsemansa tuen ja hoidon siten, että kaikilla heitä kohtaavilla olisi hoidollisen optimistinen ja tukeva asenne.

Koulutus on siten osa Hyvinvointi hakusessa – Riippuvuus riskinä -hankkeen laajempia tavoitteita ja tavoitteen saavuttamiseksi Riippuvuus koulutussarjaa esitetään edelleen kunnissa nauhoitettuna ja koulutuksen tueksi järjestetään jatkossa kuntatoimijoiden esille nostamisen sekä hankkeen tavoitteiden mukaisia koulutuksia sekä videoneuvottelutekniikalla että alueellisina työkokouksina.

Kevään 2014 aikana järjestetään noin 6 -8 kerran videokoulutus 1.4.2014 alkaen tiistaisin kello 14–15.30, jossa eri päihdehoitopalveluja järjestävät toimijat esittelevät palvelujaan kuntatoimijoille. Tiedote kuntiin lähtee viikolla 11. Puheeksi ottamisen koulutusta tarjotaan verkkokoulutuksena kaikkiin kuntiin myös kevästä 2014 alkaen.

10.3.2014 Nina Peronius, projektipäällikkö
Hyvinvointi hakusessa – Riippuvuus riskinä -hanke